

IEVA PUĶE, BAIBA RULLE

Ekspromta miljonārs

Baltkom GSM pārdošana par 277 miljoniem dolāru presē jau tikusi nosaukta par XXI gadsimta darījumu. Uzņēmuma ģenerāldirektors un bijušais līdzīpašnieks Pēteris Šmidre, kam no šīs summas atlec 114,24 miljoni «zaļo», ticis gan pie «pirmā legālā Latvijas multimiljonāra», gan «latviešu Bila Geitsa» tituliem, taču viņa dzīves stilā pagaidām lielas pārmaiņas nav vērojamas. Šmidre, intensīvi smēķēdams, risina darba sarunas darba kabinetā Kurzemes prospekta augstceltnē, kur mīt otrais Latvijas mobilo sakaru uzņēmums.

KAVĒŠANA — STRATĒGIJA

«Gudrs, skaists un stiprs,» Šmidre atbild uz jautājumu, kā viņš pats sevi attēlotu SestDienas tradicionālajā portretzīmējumā. Šo frāzi viņš pirms gada jau lietojis intervijā žurnālam Rīgas Laiks un, pēc paša teiktā, tā sevi raksturojot jau gadus divdesmit. Savukārt izdevumā Kommersant Baltic šā gada sākumā viņš, gluži pretēji, paudis, ka sev atgādinot ēzelīti I-ā: Vinnija Pūka līdzgaitnieka pazaudētā aste Šmidrem asociējas ar harmonijas trūkumu paša dzīvē. «Jā,» viņš apstiprina arī tagad: «Iekšējais nemiers, pastāvīga neapmierinātība ar sevi, meklējumi...»

Zināmu ekonomisku vai sabiedrisku statusu sasnieguši cilvēki tā parasti nekoķetē ar sevi un žurnālistiem, taču Šmidre arī nemēdz lietas darīt tā kā parasti. Gan esošie, gan bijušie kolēģi akcentē viņa radošās potences. «Artistiska personība ar mākslinieka nosliecēm un sentimentu, reizēm patīk uzspēlēt ģitāru un uzdziedāt. Ideju ģenerators ar kolosālu fantāziju,» saka firmas Union Asphalttechnik ģenerāldirektors Andis Lagzdiņš, kas divarpus gadus bija Baltkom GSM mārketinga direktora amatā. «Pēc savas dzīves uztveres un enerģijas viņš ir ārkārtīgi jauns,» piekrīt Šmidres bijušais preses sekretārs Ēriks Matulis, atceroties, kā uzņēmuma jubilejas akcijas laikā šefs ādas jaciņā kopā ar jauniešiem apstaigājis Vecrīgas krogus. Šmidres pretrunīgajos izteikumos avīzniekiem arī slēpjas patiesības grauds: viņš esot garastāvokļa cilvēks, kas var izplūst emocijās, bet jau pēc brīža nosvērti smaidīt. «Sarežģīta un ārkārtīgi aktīva personība,» — tā Šmidri raksturo Satiksmes ministrijas pārstāve Ināra Rudaka, kuras vadītājam sakaru departamentam bija tiesības teikt galavārdu miljonu darījumā.

Baltkom GSM līdera stihija nav rutīnas darbs. «Man patīk projekti projektēšanas procesā. Taisīt biznesu, kamēr tas vēl ir uz papīra — prognozēt, būvēt,» viņš stāsta. «Taču, kad es to zīmēju, es to daru sev. Man ir pārlicība: ja es pats nodarbotos ar jebkuru projektu, es to sekmīgi novestu līdz galam. Diemžēl, situācija ir citāda.» Arī A.Lagzdiņš atceras priekšniekā manīto iekšējo cīņu par atbildības deleģēšanu. Viņš, mulsinādams padotos, pats vienlaikus strādājis ar neskaitāmiem projektiem un bieži vien kavējis plānotos pasākumus, taču neviens nav uzdrošinājies viņu kritizēt ne tikai subordinācijas dēļ, bet arī apzinoties, ka Šmidre jāpieņem tāds, kāds viņš ir — personība, kura dzīve ir nepārtraukts ekspromts. Darbs viņa uzņēmumā esot dzīves skola un radošs process ar spilgtām diskusijām, taču ar laiku varot nogurdināt.

Pats Šmidre par savu kavēšanu, kas jau kļuvusi hrestomātiska, izsakās šādi: «Pirms dažiem gadiem manā dzīves stilā bija nopietnas izmaiņas un es savā uzvedībā izdarīju dažas korekcijas. Esmu sevi atbrīvojis no stresi, kas ir saistīti ar solījumu izpildi

elementārā nozīmē: būt laikā tur, aiziet tur... Pie lielas slodzes tas ierobežo cilvēku. Sāku gulēt tik ilgi, cik es gribu. Nestresuju, ja kaut kur nevaru tikt. Negribu to visu saistīt ar turību, bet ar pozicionēšanu: cik cilvēks ir par sevi drošs un pārliecināts, tik daudz viņš var atļauties.»

NAV DRAUGU?

Latviski Šmidre runā ar manāmu krievu akcentu, viņa krievu valodā savukārt jūtama latviešu valodas ietekme, bet pārliecinātājā, kaut absolūti neakadēmiskajā angļu valodā — gan viena, gan otra. No jauktas ģimenes nākušais uzņēmējs tajā nesaskata kaut ko, kas būtiski raksturotu pašlaik sabiedrībā notiekošos procesus, bet stāsta, ka ir mācījies krievu skolā, iepriekšējās darbavietās viņa kolektīvs bijis divvalodīgs, angļu valoda savukārt apgūta paātrinātosursos un runājot ar kolēģiem un darījumu partneriem kafejnīcās un bāros. «Man nekad nav bijis izteiktas krievu vai latviešu kompānijas. Tā ir iznācis,» viņš saka. «Negribu sevi pie kaut kā pieskaitīt. Vai tas ir vajadzīgs?» Šmidres partnere dzīvē un darbā Aija Simsone detalizē vēl tālāk — Pēteris sakot, ka arī draugu viņam nav. Aija šādu formulējumu gan uzskata par pārlieku radikālu: viņam vienkārši nav laika draudzības uzturēšanai.

Gan darba sarunās, gan privātās diskusijās Šmidrem ir tendence pārņemt vadību. Lai arī pēc dabas ekspansīvs, viņš prot radīt sajūtu, ka viss būs kārtībā. «Viņš var aizmirst par dzimšanas dienu vai ierasties uz bērnu svētkiem, kad galdi jau ir novākti, taču viņš dod drošību,» saka Simsone.

Šmidrem patīk komforts, bet briljanti — vismaz pagaidām — viņu nesaista. Padotie ievērojuši, ka šefam ir laba gaume un viņš prot novērtēt elegantas lietas neatkarīgi no to cenas. Aija Simsone atceras, ka ar lielām grūtībām viņu pierunājusi nopirkt biznesa aprindās kotējošos 2000 latu vērtu kolekcijas pulksteni, kas... dusmās par kādu laikraksta publikāciju izšķaidīts pret sienu. «Ja viņš kaut ko dara, tad no sirds un līdz galam,» viņa vērtē, pārstāstot par Pētera jaunību dzirdēto epizodi: izšķīries par studijām RPI Sakaru un radiotehnikas fakultātē, nevis Mākslas akadēmijā, simboliski atvadoties no bohēmiskā dzīvesveida, Šmidre Jēkabpilī no tilta iemetis ūdenī savu ģitāru.

TURPINĀS STRĀDĀT

Baltkom GSM konkurence ar LMT ir bijusi visai agresīva, un par metodēm var diskutēt, bet Šmidres ieguvums nav klasificējams kā ātra nauda. «Tas ir ļoti labs piemērs, kā pats ar savām rokām var uzcelt biznesu, ko pēc tam var izdevīgi pārdot,» saka Viesturs Šterns, viņa padomnieks finanšu jautājumos. Intervijās jau vairākkārt atreferēta Šmidres inženiera konstruktora pagātne. Baltkom grupas dibinātāja individuālajam uzņēmumam Alīna joprojām pieder daļas Baltkom TV kabeļtelevīzijā, peidžeru kompānijā Baltkom Plus, interneta firmā Baltkom Net un citos mazākos projektos, kurus aizsākt nav diktējis tikai organiskais nemiers, bet arī interese par telekomunikācijām un izpratne par to perspektīvām: «Esmu priecīgs, ka manas iekšējās prasības sakrīt ar to, ar ko nodarbojos,» viņš saka. «Izvēloties tādu dzīvesveidu, tuviem cilvēkiem gan paliek maz laika. Nedomāju, ka jūrnieku sievas ļoti mīl jūru. Šeit ir tā pati situācija.» Taču seko frāze — pārdodot savu daļu telefonu kompānijā, viņš varēs veltīt vairāk laika citiem uzņēmumiem.

Sabiedrība vēl nevar attapties no pārsteiguma, cik vērtas izrādījušās telekomunikācijas, bet biznesa aprindās par Baltkom GSM pārdošanu ir dažādas versijas — gan ka Amerikas sabiedrotie Šmidrem iedevuši kurvīti tālākām investīcijām, jo viņu ieguldījumi nav nākuši atpakaļ, gan ka Šmidrem no perspektīvās firmas jāšķiroties parādu dēļ. Alīnas pērnā gada bilancē zaudējumi tiešām veidoja 2,4 miljonus latu, ilgtermiņa parādu apjomi sniedzās pāri 30 miljoniem latu, īstermiņa tuvojās 5 miljoniem latu. Arī pārdotā Baltkom GSM zaudējumi pērn bija ap 2 miljonu latu, bet parādi sniedzās vairākos miljonu desmitos.

Kaut zināms, ka krietna daļa Šmidres naudas aizpeldēs nodokļos, kuru apjomu pagaidām nevarēja pateikt pat Valsts ieņēmumu dienests, Aija Simsone atzīst, ka jau tagad Šmidres finansu stāvoklis ļautu viņam līdz mūža beigām nestrādāt, tomēr viņš nav cilvēks, kas varētu zvilnēt eksotisku salu smiltiņās. Jau labu laiku Pēteris šķirstot katalogus ar jahtām, taču viņi smejojies, ka process jāpaildzina — nopirks jahtu, nebūs, par ko jūsmot. «Diemžēl, izteiktu aizraušanos man nav,» saka pats Šmidre, kurš miljonu darījumu redz kā padarīta darba vērtējumu. «Turpināšu savu mīļāko hobiju, strādāšu.»